TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2011. gada 27. oktobrī*

Lieta C-402/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Conseil d'État* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 26. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 6. augustā, tiesvedībā

Groupe Limagrain Holding

pret

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], kurš pilda piektās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*] un M. Bergere [*M. Berger*] (referente),

ģenerāladvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretāre R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

* Tiesvedības valoda — franču.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 11. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Groupe Limagrain Holding* vārdā — A. Monods [*A. Monod*] un V. Mainjans-Artiga [*V. Maignan-Artiga*], *advocats*,

— *Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer* vārdā — F. Blankpēns [*F. Blancpain*], *advocat*,

— Francijas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un B. Kabuts [*B. Cabouat*], pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā — B. Burggrāfs [*B. Burggraaf*] un D. Triandafilu [*D. Triantafyllou*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Komisijas 1987. gada 27. novembra Regulas (EEK) Nr. 3665/87, ar ko nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem

(OV L 351, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 1993. gada 30. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1708/93 (OV L 159, 77. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 3665/87"), noteikumus, lasot tos kopā ar Padomes 1980. gada 4. marta Regulas (EEK) Nr. 565/80 par lauksaimniecības produktu eksporta kompensāciju avansa maksājumiem (OV L 62, 5. lpp.) noteikumiem.

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp sabiedrību *Groupe Limagrain Holding* (turpmāk tekstā — "*Limagrain*"), kas ir sabiedrības *Maïs Céréales Technologie* (turpmāk tekstā — "*MCT*") tiesību un saistību pārņēmēja, un *Office national interprofessionnel des céréales* (turpmāk tekstā — "*ONIC*"), kas ir kļuvusi par *Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer*, par *MCT* avansā saņemtās eksporta kompensācijas atmaksu.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 565/80

3 Regula Nr. 565/80 attiecībā uz konkrētiem lauksaimniecības produktiem, to skaitā tiem, uz kuriem attiecas Padomes 1975. gada 29. oktobra Regula (EEK) Nr. 2727/75 par labības tirgu kopīgo organizāciju (OV L 281, 1. lpp.), kas atcelta un aizstāta ar Padomes 1992. gada 30. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1766/92 (OV L 181, 21. lpp.), ievieš eksporta uz trešajām valstīm kompensāciju pirmsfinansējuma maksājumu procedūru.

4 Minētās regulas 4. panta 1. punktā ir noteikts:

"Summu, kas vienāda ar eksporta kompensāciju, pēc attiecīgās puses lūguma izmaksā, tiklīdz pamatprodukti ir nodoti muitas kontrolei, nodrošinot, ka pārstrādātie produkti vai preces tiks eksportēti noteiktajā termiņā."

5 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 6. panta noteikumiem:

"Lai varētu gūt labumu no šajā regulā paredzētajiem noteikumiem, iesniedz nodrošinājumu, kas garantē samaksātajai summai vienlīdzīgas summas, kā arī papildu summas atmaksāšanu.

Neierobežojot *force majeure* gadījumus, šis nodrošinājums tiek atsavināts pilnībā vai daļēji, ja:

— atmaksāšana nav veikta, kad eksportēšana nav notikusi 4. panta 1. punktā noteiktajā termiņā [..]

vai

— neapstiprinās tiesības uz eksporta kompensāciju vai ir bijušas tiesības uz mazāku kompensāciju."

Regula Nr. 3665/87

6 Regulas Nr. 3665/87 2. sadaļas 3. nodaļā, kurā ir ietverts 24.–33. pants, ir izklāstīti Regulas Nr. 565/80 piemērošanas noteikumi un formalitātes, kas jānokārto, vai nosacījumi, kas jāievēro, lai varētu saņemt kompensācijas avansa maksājumu gadījumā, ja preces tiek pārstrādātas vai turētas noliktavā pirms eksporta.

7 Regulas 25. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

"Ja eksportētājs apliecina savu nodomu eksportēt produktus vai preces pēc pārstrādes vai uzglabāšanas un pieteikties uz kompensāciju saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 565/80 4. vai 5. panta noteikumiem, tad, lai iegūtu tiesības uz kompensāciju saskaņā ar minētajiem noteikumiem, eksportētājam ir jāiesniedz muitas iestādēm deklarācija, kas turpmāk tekstā minēta kā "maksājuma deklarācija.""

8 Minētās regulas 26. panta 1. punktā noteikts:

"Kad pieņem maksājuma deklarācijas, produktus vai preces nodod muitas kontrolē tik ilgi, kamēr tos izved no Kopienas muitas teritorijas vai arī kamēr tie sasniedz savu galamērķi."

9 Saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 27. panta 5. punkta pirmās daļas noteikumiem:

"Pamatprodukti drīkst palikt muitas kontrolē, lai tos vēlāk pārstrādātu, sešus mēnešus pēc datuma, kad tika pieņemta maksājuma deklarācija."

10 Šīs regulas 29. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Summu, kas ir jāmaksā pirms eksportēšanas, maksā dalībvalsts, kurā tiek pieņemta maksājuma deklarācija.

2. Summa tiek izmaksāta, pamatojoties vienīgi uz eksportētāja rakstisku pieteikumu. [..]"

11 Šīs regulas 31. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Pirms maksājuma deklarācijas pieņemšanas ir jāiesniedz nodrošinājums, kas vienāds ar summu, kura ir aprēķināta saskaņā ar 29. panta 3. punktu un kurai pieskaita iespējamo pozitīvās monetārās kompensācijas summu, kā arī palielinājumu 20 % apmērā no šādi iegūtās summas. [..]"

12 Šīs regulas 33. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja iesniedz pierādījumu par tiesībām uz kompensāciju par produktiem vai precēm, kas ir piemēroti kompensācijai saskaņā ar šo nodaļu, tad avansu un maksājamo summu salīdzina. Ja summa, kas jāmaksā par eksportēto daudzumu, ir lielāka par to, kas samaksāta avansā, tad attiecīgajai personai samaksā starpību.

Ja summa, kas jāmaksā par eksportēto daudzumu, ir mazāka par to summu, kas samaksāta avansā, un it īpaši, ja piemēro 2. punktu, tad kompetentā iestāde nekavējoties uzsāk procedūru, kas paredzēta Regulas (EEK) Nr. 2220/85 29. pantā, lai uzņēmējs atlīdzinātu starpību starp abām šīm summām, kas palielināta par 20 %."

Regula (EEK) Nr. 3719/88

13 Komisijas 1988. gada 16. novembra Regulas (EEK) Nr. 3719/88, ar ko nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus, kas jāievēro, piemērojot importa un eksporta licenču un iepriekš noteiktas kompensācijas sertifikātu sistēmu lauksaimniecības produktiem (OV L 331, 1. lpp.), 43. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja pamatproduktiem ir bijis piemērots režīms, ko paredz Regulas (EEK) Nr. 565/80 4. pants [..] un ir tikusi izmantota eksporta licence vai iepriekš noteiktas kompensācijas sertifikāts, un ja attiecīgā puse pilnīgi vai daļēji:

— atsauc no muitas kontroles šādus pamatproduktus, vai nu to neizmainītā veidā, vai kā pārstrādātus produktus, vai šādus produktus vai preces, vai

— neievēro Regulas (EEK) Nr. 3665/87 27. panta 5. punktā un 28. panta 5. punktā vai citos noteikumos paredzēto kopējo termiņu,

pienākums eksportēt nav izpildīts attiecībā uz konkrēto daudzumu."

Regula (EEK) Nr. 2913/92

14 Saskaņā ar Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Kopienas Muitas kodekss") 105. panta pirmo daļu:

"Muitas dienestu norīkotā persona šo dienestu noteiktā veidā veic visu muitas noliktavas procedūrā nodoto preču krājumu uzskaiti. Krājumu uzskaite nav vajadzīga, ja muitas dienesti apsaimnieko publisko noliktavu."

Regula (EEK) Nr. 2454/93

15 Versijā, kāda bija spēkā pamata lietas apstākļu rašanās brīdī, Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 253, 1. lpp.;

turpmāk tekstā — "Kopienas Muitas kodeksa īstenošanas regula"), 504. panta 1. punktā bija noteikts:

"Neskarot 2. un 3. punktu, muitas noliktavas, kurās preces glabā saskaņā ar muitas noliktavas procedūru, klasificē šādi:

[..]

— C tipa noliktava: privāta noliktava, kura atbilst Kodeksa 99. panta otrās daļas otrajam ievilkumam un kuras noliktavas pārzinis ir tā pati persona, kas tās lietotājs, bet viņam nav noteikti jābūt preču īpašniekam,

[..]."

16 Minētās regulas 517. panta 1. punktā ir noteikts:

"A tipa, C tipa, D tipa un E tipa noliktavās muitas dienesti par personu, kurai saskaņā ar Kodeksa 105. pantu uzdots veikt krājumu uzskaiti, izraugās noliktavas pārzini.

Krājumu uzskaiti dara pieejamu muitas uzraudzības iestādei, lai tā varētu izdarīt vajadzīgās pārbaudes."

17 Šīs pašas direktīvas 520. pantā ir noteikts:

"1. [Kopienas Muitas] kodeksa 105. pantā minētajā krājumu uzskaitē iekļauj visus datus, kas vajadzīgi procedūras pareizai piemērošanai un uzraudzībai.

Jāiekļauj šādi dati:

a) informācija, kas iekļauta procedūras reģistrācijas deklarācijas 1., 31., 37. un 38. ailē;

b) uzziņas dati deklarācijām, ar kurām preces nodod muitas noteikumos atzītai preču izmantošanai, tādējādi pabeidzot muitas noliktavas procedūru;

c) datums un uzziņas dati pārējiem muitas dokumentiem, kā arī visiem citiem dokumentiem, kas attiecas uz procedūras sākšanu un iegrāmatošanu;

d) informācija, kas ļauj uzraudzīt preces, tostarp, preču atrašanās vieta un dati par preču pārvietošanu starp muitas noliktavām pirms attiecīgo režīmu beigām;

e) informācija par preču kopīgu glabāšanu atbilstīgi 524. pantam;

f) citi dati, kas varētu būt vajadzīgi preču identificēšanai;

g) informācija par precēm piemērotajiem parastajiem apkopšanas veidiem;

h) informācija par preču pagaidu izvešanu no muitas noliktavas telpām.

[..]

3. Jebkurā laikā krājumu uzskaitē jābūt redzamam preču krājumam, kam aizvien vēl piemēro muitas noliktavas procedūru. Muitas dienestu noteiktos termiņos noliktavas pārzinis minēto krājumu sarakstu iesniedz muitas uzraudzības iestādei.

[..]"

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

18 *MCT* specializējās labības uzglabāšanā, konkrēti kukurūzas graudu uzglabāšanā un šīs kukurūzas pārstrādē kukurūzas putraimos, lai pēc tam tos eksportētu.

19 1994. gada 30. septembrī minētā sabiedrība saskaņā ar Regulas Nr. 565/80 4. panta 1. punktu parakstīja deklarāciju, kurā bija noteikts, ka muitas noliktavā tiks novietoti kukurūzas krājumi līdz to faktiskai eksportēšanai putraimu veidā.

20 Noliktava, kurā krājumi tika novietoti, bija C tipa privāta noliktava Kopienas Muitas kodeksa īstenošanas regulas 504. panta izpratnē.

21 Uz šīs deklarācijas pamata *ONIC* bija jāmaksā kompensācijas avansa maksājums FRF 2 523 414,07 apmērā.

22 1996. gadā muitas dienesti veica ierakstu pārbaudi, kurā atklāja Kopienas Muitas kodeksa 105. pantā paredzētās muitas noliktavas procedūrā nodoto preču krājumu uzskaites neesamību laikā, kad tās tika uzglabātas noliktavā.

23 Ar 1998. gada 17. novembra vēstuli *ONIC* pieprasīja sabiedrībai *MCT* atmaksāt summu FRF 3 028 096,88 apmērā, kas atbilst kompensācijas summai, ko minētā sabiedrība saņēma avansā, kurai pieskaitīta soda nauda 20 % apmērā no šīs summas saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 33. pantu.

24 *MTC* lūdza atcelt *ONIC* izdoto atmaksas dokumentu.

25 Ar 2004. gada 7. oktobra spriedumu *Tribunal administratif de Clermont-Ferrand* [Klermonferānas Administratīvā tiesa] šo lūgumu noraidīja. Ar 2007. gada 21. jūnija spriedumu *Cour d'appel de Lyon* [Lionas apelācijas tiesa] šo spriedumu apstiprināja.

26 *Limagrain*, kas ir sabiedrības *MCT* tiesību un saistību pārņēmēja, iesniedza apelācijas sūdzību *Conseil d'État* [Valsts padomē].

27 Šādos apstākļos *Conseil d'État*, kam radās šaubas par Regulas Nr. 565/80 4. panta 1. punkta un Kopienas Muitas kodeksa 105. panta interpretāciju, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai ar to, ka, neievērojot noliktavas turētajam noteiktos pienākumus saskaņā ar Kopienu tiesisko regulējumu muitas jomā, nav veikta muitas noliktavas procedūrā nodoto produktu vai preču krājumu uzskaite, ir pietiekami, lai eksportētājam, kas ir novietojis savus produktus vai preces šajā noliktavā, atņemtu tiesības uz avansa maksājumu, kāds ir paredzēts Regulu [Nr. 3665/87 un Nr. 565/80] apvienotajos noteikumos?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, kādi secinājumi ir jāizdara attiecībā uz saņēmējam izmaksātajām summām?

It īpaši:

a) vai gadījumā, kad ir konstatēts, ka preces patiešām tika eksportētas, var uzskatīt, ka eksportētājs pilnībā vai daļēji ir saņēmis kompensācijas summu saistībā ar šo eksportu? Ja daļēji — vai ir jāpiemēro atbilstoši noteikumiem par eksporta kompensāciju avansa maksājumiem iepriekš noteiktā kompensāciju likme vai arī likme, kāda ir faktiskā eksporta dienā, neatkarīgi no tā, vai tās ir augstākas vai zemākas par iepriekš noteiktajām likmēm?

b) vai gadījumā, kad ir pienākums atmaksāt visu saņemto summu vai daļu no tās, atmaksājamai summai, kas tika nepamatoti izmaksāta, saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 [..] 33. pantu ir jāpieskaita šajā pantā paredzētais naudas sods, kaut arī par krājumu uzskaiti ir atbildīgs noliktavas turētājs, ja, kā tas ir šajā gadījumā, muitas noliktava ir C tipa privāta noliktava, ko uztur pats lauksaimniecības preču eksportētājs?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

28 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Savienības tiesību normas attiecībā uz eksporta kompensāciju pirmsfinansējuma maksājumiem ir jāinterpretē tā, ka tas, ka, neievērojot Savienības muitas noteikumus, nav veikta to produktu krājumu uzskaite, kuri ir nodoti muitas kontrolē, ir pietiekami, lai liegtu eksportētājam saņemt avansā eksporta kompensāciju par šiem produktiem.

29 Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir būtiski atgādināt iezīmes, kas ir būtiskas pamata lietā izskatāmajā gadījumā un kas piemīt eksporta kompensācijas avansa maksājumu sistēmai.

30 Regulas Nr. 565/80 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka summu, kas vienāda ar kompensāciju, samaksā eksportētājam, tiklīdz pamatprodukti ir nodoti muitas kontrolei,

nodrošinot, ka pārstrādātie produkti tiks eksportēti noteiktajā termiņā. Piemērojot Regulas Nr. 3665/87 25. pantu, lai iegūtu tiesības uz eksporta kompensāciju pirmsfinansējuma maksājumu, [eksportētājam] ir jāiesniedz muitas iestādēm maksājumu deklarācija un šīm iestādēm tā arī ir jāpieņem. Atbilstoši minētās regulas 26. un 27. pantam pamatprodukti ir jānodod muitas kontrolē, sākot no dienas, kad tika pieņemta maksājuma deklarācija, līdz to eksportēšanai, kam principā jānotiek sešu mēnešu termiņā.

31 No minēto noteikumu kopuma izriet, ka veiksmīga eksporta kompensāciju pirmsfinansējuma maksājumu sistēmas darbība ir atkarīga no uzraudzības mehānisma, ko veido muitas kontroles sistēma. Šīs sistēmas piemērošanai jāļauj kompetentajām valsts iestādēm pārbaudīt un jebkurā brīdī saskaņā ar visās dalībvalstīs pastāvošu vienotu procedūru nodrošināt, ka tiek izpildīti materiālie nosacījumi, kas ir nepieciešami, lai tiktu piešķirta pieprasītā kompensācija, un kas ir paredzēti attiecīgajās Savienības tiesību normās (šajā ziņā skat. 1988. gada 18. oktobra spriedumu lietā 121/87 *Bayernwald Früchteverwertung*, *Recueil* 6273. lpp., 18. punkts).

32 Ar muitas kontroles sistēmu saistīto pienākumu izpilde tādējādi ir nosacījums tam, lai avansā saņemtu eksporta kompensāciju atbilstoši Regulas Nr. 565/80 noteikumiem.

33 Pie būtiskajiem pienākumiem, kas ir saistīti ar šo sistēmu, saskaņā ar Kopienas Muitas kodeksa 105. pantu pieder pienākums veikt muitas noliktavā ievietotu preču krājumu uzskaiti, izņemot situāciju, ja runa ir par muitas dienestu apsaimniekotu publisku noliktavu. Šāds izņēmums neattiecas uz situāciju pamata lietā, jo pamatprodukti tika novietoti C tipa privātā noliktavā.

34 Saskaņā ar Kopienas Muitas kodeksa īstenošanas regulas 520. panta 1. punkta pirmo daļu krājumu uzskaitē iekļauj visus datus, kas vajadzīgi muitas kontroles procedūras pareizai piemērošanai.

35 Redakcijā, kas bija spēkā laikā, kad risinājās notikumi pamata lietā, minētā 520. panta 1. punkta otrajā daļā bija ietverts to datu saraksts, kuri jo īpaši jāiekļauj krājumu uzskaites dokumentā. Apstākļa vārda "jo īpaši" izmantošana attiecībā uz minētajiem datiem norāda, ka likumdevējs ir uzskatījis, ka minētais uzskaitījums ietver nepieciešamo datu minimumu.

36 Turklāt minētā 520. panta 3. punktā ir precizēts, ka "jebkurā laikā krājumu uzskaitē jābūt redzamam preču krājumam, kam aizvien vēl piemēro muitas noliktavas procedūru".

37 No minētā izriet, ka situācijā, kad nav ievērots Kopienas Muitas kodeksa īstenošanas regulas 520. un nākamajos pantos ietvertais nepieciešamo datu minimums, nevar uzskatīt, ka ir izpildīts pienākums veikt krājumu uzskaiti (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Bayernwald Früchteverwertung*, 19. punkts). No tā izriet, ka nav izpildīts būtisks muitas kontroles sistēmā paredzēts pienākums. Tādējādi nav izpildīts arī viens no nosacījumiem, kas ļauj saņemt eksporta kompensācijas avansa maksājumu atbilstoši Regulas Nr. 565/80 noteikumiem.

38 Tomēr ir jāņem vērā krājumu uzskaites veikšanas mērķis, kas ir sniegt iespēju pārbaudīt to preču veidu un precīzu daudzumu, par kurām ir jāmaksā kompensācija. Tādējādi gadījumā, ja pastāv šaubas attiecībā uz atsevišķu krājumu uzskaitē ietverto ierakstu precizitāti, nav izslēgta iespēja izmantot citos papildu dokumentos esošo informāciju, lai kliedētu radušās šaubas (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu

lietā *Bayernwald Früchteverwertung*, 19. punkts). Tādējādi atlikušās šaubas attiecībā uz atsevišķu ierakstu precizitāti vai attiecībā uz nelielu neatbilstību vai izlaidumiem minētajā krājumu uzskaitē var tikt kliedētas, izmantojot citus papildu dokumentus (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Bayernwald Früchteverwertung*, 20. punkts).

39 Tādējādi uz pirmo uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesību normas, kas attiecas uz eksporta kompensāciju pirmsfinansējuma maksājumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar Savienības tiesisko regulējumu muitas jomā muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaite ir nosacījums tam, lai saņemtu eksporta kompensācijas avansa maksājumu par konkrētajiem produktiem. Tomēr atlikušās šaubas attiecībā uz atsevišķu ierakstu precizitāti vai attiecībā uz neatbilstību minētajā krājumu uzskaitē var tikt kliedētas, izmantojot citus papildu dokumentus, ar nosacījumu, ka kompetentās valsts iestādes šos dokumentus uzskata par apmierinošiem.

Par otro jautājumu

40 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa, atsaucoties uz situāciju, kurā netika izpildīts pienākums saskaņā ar Savienības tiesisko regulējumu muitas jomā veikt muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaiti, vēlas uzzināt, kādas ir šīs krājumu uzskaites neveikšanas sekas attiecībā uz naudas summām, ko eksportētājs ir saņēmis kā eksporta kompensācijas avansa maksājumu.

41 Šim jautājumam ir divas daļas.

42 Pirmkārt, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai gadījumā, kad ir konstatēts, ka avansa maksājuma deklarācijā ietvertās preces patiešām tika eksportētas, var uzskatīt, ka eksportētājs tomēr ir saņēmis eksporta kompensācijas summu saistībā ar šīm precēm, un, ja tas tā ir, kuras likmes ir jāpiemēro, aprēķinot minētās kompensācijas apmēru.

43 Vispirms ir jāuzsver, kā izriet no šī sprieduma 30.–32. punkta, ka tiesības uz kompensācijas avansa maksājumu ir atkarīgas no tā, vai ir pierādījumi, ka produkti, attiecībā uz kuriem tika iesniegta maksājuma deklarācija, ir nodoti un palikuši muitas kontrolē līdz to eksportēšanas brīdim. Eksportētājam ir pienākums sniegt pierādījumus par to, ka ir ievēroti ar muitas kontroles sistēmu saistītie pienākumi, un šie pierādījumi ir jāiesniedz saskaņā ar Savienības tiesiskā regulējuma noteikumiem muitas jomā, kuru interpretācija ir ietverta šī sprieduma 37.–39. punktā.

44 Šo produktu nodošanas muitas kontroles procedūrai mērķis ir nodrošināt maksājumu deklarācijā iekļauto produktu un faktiski eksportēto produktu identificēšanu. Ja nepastāv regulāra [produktu] pakļaušana muitas noliktavas procedūrai, atbilstošā veidā nevar tikt nodrošināti pierādījumi, ka avansa maksājuma deklarācijā norādītās preces faktiski tika eksportētas. Labākajā gadījumā ir iespējams konstatēt līdzīga veida un daudzuma preču eksportu.

45 Par regulāru [produktu] pakļaušanas muitas noliktavas procedūrai neveikšanu tiek noteikts sods atbilstoši Regulas Nr. 3719/88 43. pantam (skat. 2000. gada 21. marta spriedumu lietā C-217/98 *LFZ Nordfleisch*, *Recueil*, I-1619. lpp., 42. punkts). Saskaņā ar minētā 43. panta 1. punktu, ja produktiem ir bijusi piemērota procedūra, ko paredz Regulas Nr. 565/80 4. pants, un ja eksportētājs pilnīgi vai daļēji atsauc šos produktus

no muitas kontroles, ir jāuzskata, ka pienākums eksportēt nav izpildīts attiecībā uz konkrēto daudzumu, kas nozīmē, ka attiecībā uz šo daudzumu zūd jebkādas tiesības saņemt kompensāciju.

46 Atsaukšanai no muitas kontroles ir jāpielīdzina gadījums, uz kuru atsaucas iesniedzējtiesa, proti, gadījums, kad atbilstoši Savienības tiesiskajam regulējumam muitas jomā nav izpildīts pienākums veikt muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaiti. Abu šo apstākļu rezultātā muitas iestādēm tiek liegta iespēja kontrolēt attiecīgo produktu pārvietošanas gaitu un tādējādi nodrošināt, ka tiek ievēroti nosacījumi, kas ir saistīti ar eksporta kompensācijas avansa maksājumu sistēmu.

47 Tādējādi uz otrā jautājuma pirmo daļu ir jāatbild, ka, ciktāl saskaņā ar Savienības tiesisko regulējumu muitas jomā nav izpildīts pienākums veikt muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaiti atbilstoši Regulas Nr. 565/80 4. pantam, pierādījums, ka preces, kas veida un daudzuma ziņā ir līdzīgas avansa maksājuma deklarācijā minētajām precēm, ir eksportētas, nav pietiekams, lai varētu uzskatīt, ka eksportētājs ir saņēmis šo preču eksporta kompensācijas summu.

48 Otrkārt, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai gadījumā, kad eksportētājam tāpēc, ka viņš nav izpildījis pienākumu veikt muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaiti, ir pienākums pilnībā vai daļēji atmaksāt summas, ko viņš ir saņēmis avansā kā eksporta kompensāciju, atmaksājamā summa ir jāpalielina par 20 %, kā tas ir noteikts Regulas Nr. 3665/87 33. panta 1. punkta otrajā daļā.

49 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar minētā Regulas Nr. 3665/87 33. panta 1. punkta otro daļu, ja summa, kas ir jāmaksā kā eksporta kompensācija, ir mazāka par to summu, kura ir samaksāta avansā, tad kompetentā valsts iestāde nekavējoties uzsāk procedūru, lai uzņēmējs atlīdzinātu starpību starp abām šīm summām, kas palielināta par 20 %.

50 Protams, šis noteikums skaidri nenosaka, kurai personai attiecīgajā gadījumā ir jāmaksā 20 % palielinājums. Tomēr, kā ir novērojusi Eiropas Komisija, tikai eksportētājam ir saistība ar kompetentajām iestādēm. Viņam sākumā atbilstoši Regulas Nr. 3665/87 25. pantam ir jāiesniedz maksājuma deklarācija, un viņam, pirms šo deklarāciju ir pieņēmušas kompetentās iestādes saskaņā ar minētās regulas 31. pantu, ir jāiesniedz nodrošinājums, kas vienāds ar kompensācijas summu, kura aprēķināta šajā datumā un kurai pieskaitīts palielinājums 20 % apmērā. Tāpat arī eksportētājam vēlāk saskaņā ar attiecīgās regulas 29. pantu ir jāiesniedz rakstisks pieteikums, kurš vienīgais ļauj kompetentajām iestādēm viņam avansā izmaksāt eksporta kompensāciju. Šī papildu formalitāte tieši eksportētājam sniedz iespēju gadījumā, ja mainās preces galamērķis, pilnībā atteikties no šī maksājuma, atgūstot pēdējā minētajā situācijā visu iemaksāto drošības naudu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *LFZ Nordfleisch*, 36. un 40. punkts).

51 Turklāt no Regulas Nr. 3665/87 četrpadsmitā apsvēruma izriet, ka 20 % palielinājums tika paredzēts, lai novērstu to, ka attiecīgais eksportētājs gūst neattaisnotu labumu. Kā Tiesa jau ir lēmusi, situācijās, kad tiek piemērots pirmsfinansējuma režīms, ja vēlāk izrādās, ka kompensācija uzņēmējiem nepienācās, uzņēmēji gūst neattaisnotu labumu, jo saņem bezmaksas kredītu (1987. gada 5. februāra spriedums lietā 288/85 *Plange Kraftfutterwerke*, *Recueil*, 611. lpp., 14. punkts).

52 Tādējādi izriet, ka eksportētājam ir jāuzņemas atbildība par to pienākumu neizpildi, ko ietver eksporta kompensāciju pirmsfinansējuma režīms.

53 Neatkarīgi no kompetento iestāžu izraudzītās personas atbildības veikt muitas noliktavas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaiti, eksportētājam ir jāuzņemas atbildība par sekām, kas rodas, ja šis pienākums netiek izpildīts. Šajā sakarā ir jānorāda, ka eksportētājs var brīvi izvēlēties savus darījumu partnerus un tam ir pienācīgi jānodrošinās, vai nu līgumos, kurus tie noslēdz, iekļaujot attiecīgus noteikumus vai vienojoties par īpašu nodrošinājumu (2002. gada 11. jūlija spriedums lietā C-210/00 *Käserei Champignon Hofmeister*, *Recueil*, I-6453. lpp., 80. punkts).

54 Turklāt katrā ziņā pamata tiesvedībā izskatāmajā lietā, kad preces tika novietotas C tipa privātā noliktavā, pienākums veikt krājumu uzskaiti atbilstoši Kopienas Muitas kodeksa īstenošanas regulas 517. panta 1. punktam bija noliktavas pārzinim, kurš atbilstoši minētās regulas 504. panta 1. punktam bija arī tās lietotājs un tādējādi arī eksportētājs.

55 Tādējādi uz otrā jautājuma otro daļu ir jāatbild, ka gadījumā, kad eksportētājam tāpēc, ka viņš nav izpildījis pienākumu veikt muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaiti, ir pienākums pilnībā vai daļēji atmaksāt summas, ko viņš ir saņēmis avansā kā eksporta kompensāciju, atmaksājamā summa ir jāpalielina par 20 %, kā tas ir noteikts Regulas Nr. 3665/87 33. panta 1. punkta otrajā daļā.

Par tiesāšanās izdevumiem

56 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1) Savienības tiesību normas, kas attiecas uz eksporta kompensāciju pirmsfinansējuma maksājumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar Savienības tiesisko regulējumu muitas jomā muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaite ir nosacījums tam, lai saņemtu eksporta kompensācijas avansa maksājumu par konkrētajiem produktiem. Tomēr atlikušās šaubas attiecībā uz atsevišķu ierakstu precizitāti vai attiecībā uz neatbilstību minētajā krājumu uzskaitē var tikt kliedētas, izmantojot citus papildu dokumentus, ar nosacījumu, ka kompetentās valsts iestādes šos dokumentus uzskata par apmierinošiem;

2) Savienības tiesību normas, kas attiecas uz eksporta kompensāciju pirmsfinansējuma maksājumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka:

— ciktāl saskaņā ar Savienības tiesisko regulējumu muitas jomā nav izpildīts pienākums veikt muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaiti, pierādījums, ka preces, kas veida un daudzuma ziņā ir līdzīgas avansa

maksājuma deklarācijā minētajām precēm, ir eksportētas, nav pietiekams, lai varētu uzskatīt, ka eksportētājs ir saņēmis šo preču eksporta kompensācijas summu;

— **gadījumā, kad eksportētājam tāpēc, ka viņš nav izpildījis pienākumu veikt muitas kontrolē nodoto produktu krājumu uzskaiti, ir pienākums pilnībā vai daļēji atmaksāt summas, ko viņš ir saņēmis avansā kā eksporta kompensāciju, atmaksājamā summa ir jāpalielina par 20 %, kā tas ir noteikts Komisijas 1987. gada 27. novembra Regulas (EEK) Nr. 3665/87, ar ko nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem, kas grozīta ar Komisijas 1993. gada 30. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1708/93, 33. panta 1. punkta otrajā daļā.**

[Paraksti]